

KINA-WIJNFLESSEN.

Graag wil ik bij u de aandacht vestigen op een typisch nederlandse fles die - evenals de jeneverfles - specifiek voor één soort drank werd vervaardigd: de kina-wijnfles.

Tijdens graafwerk op de locatie te Nieuwegein - nog bedankt voor de tip, Piet Smit - vond ik een exemplaar van deze typische fles met daarop de naam van een fabrikant die mij tot dat moment nog niet bekend was: A. Bloemer te Amsterdam.

Deze nieuwe vondst vormt een welkome aanvulling op de kollektie kina-wijnflessen die ik in mijn bezit heb. Het model van de kina-wijnfles met zijn ronde, afgeplatte buik en enigszins taps lopende, vrij lange hals (zie tekening) spreekt mij zeer aan en vormt danook één van de "specialismen" in mijn verzameling.

Omdat ikzelf er veel plezier in heb om naast het objekt ook wat meer van de achtergronden en de geschiedenis van gebruik van het produkt aan de weet te komen en ik er vanuit ga dat dat bij velen van u ook het geval is, vormde deze nieuwe vondst voor mij een goede aanleiding dit artikel te schrijven.

Enerzijds om u deelachtig te maken in de kennis die ik over kina-wijnflessen heb, anderzijds met de bedoeling om van u aanvullingen en eventuele korrekties te vernemen.

Uit een jubileumcourant (1977) van Oud Wijnkopers te Haarlem heb ik de volgende gegevens:

"Vooral in de twintiger jaren was kina-wijn in Noord- en Zuidholland een zeer bekend artikel. Er werd veel reclame voor gemaakt. Je zou kunnen zeggen dat de kina-wijn één van de eerste merkartikelen van Oud Wijnkopers was. Zelf maalde men de kina-bast en liet dat maalsel trekken op volle basiswijnen, zoals bijvoorbeeld de Malaga.

Ook in Nederlands-Indië werd menige fles van dez kruidige, volle wijn geleegd."

Tot zover de informatie van Oud Wijnkopers.

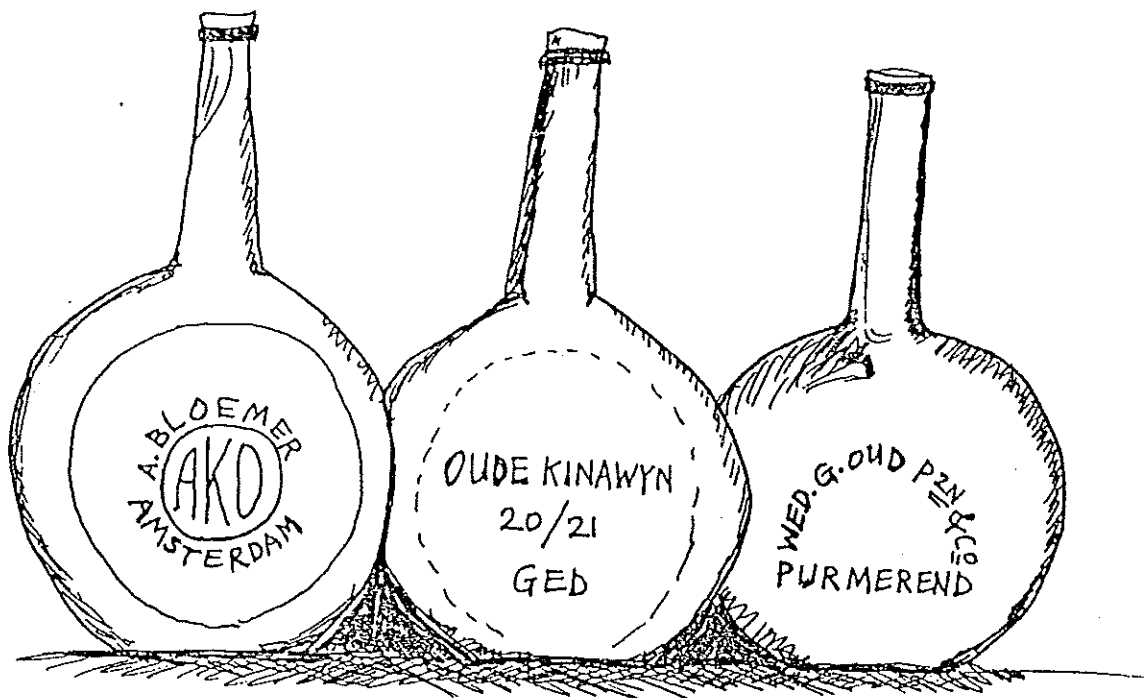
In oude reklameteksten voor kina-wijn wordt nogal wat aandacht gevestigd op het positieve effect dat deze drank op de gezondheid zou hebben.

Zo spreekt men van kwaliteiten als vitaminen-houdend, koortswerend, eetlustopwekkend, versterkend enz.

In mijn kollektie heb ik kina-wijnflessen met en zonder naam van de fabrikant.

De flessen zijn er in verschillende maten en erg grappig zijn de kleinere exemplaren waarin de inhoud van slechts één glas wijn werd geleverd.

Dat deze kleine flesjes niet als monster waren bedoeld kan worden afgeleid uit het etiket dat erop een exemplaar bewaard is gebleven. Op dit etiket staat vermeld dat er 10 cent statiegeld voor werd terugbetaald bij inlevering.

Flessen met ingebrande naam van de fabrikant resp. handelaar zijn mij bekend van:

- .Wed. G. Oud Pzn & Co., Purmerend
- .Wed. G. Oud Pzn & Co., Haarlem
- .Oude Kina-wijn 20/21, Ged.
- .AKO - A. Bloemer, Amsterdam
- .Visser, Schiedam.

Van de fa. Oud kan ik u nog vertellen dat dit bedrijf in 1928 om belastingtechnische redenen werd verplaatst van Purmerend naar Haarlem.

Men kan dus gevoeglijk aannemen dat flessen waarop als plaatsnaam Purmerend voorkomt van voor 1928 dateren en de flessen met de plaatsnaam Haarlem van na 1928.

Dat er daarnaast door detaillisten nog kina-wijn werd verkocht onder eigen naam kunt u zien in de Zaanse Schans in het museumwinkeltje van Albert Heijn.

In één van de schappen van dit oude grutterswinkeltje staat een kina-wijnfles tentoongesteld met daarop een eigen etiket van A.H..

Ik hoop u met bovenstaand artikeltje wat enthousiast gemaakt te hebben voor deze zeer fraaie en typisch nederlandse flessen.

Mocht u nog nadere informatie hebben, andere fabrikanten kennen of flessen willen ruilen, dan houd ik me hiervoor gaarne aanbevelen.

K. Prins

Tijdens ruilbeurs St. Martinus

Weertenaar exposeert oude flessen

De Weertse verzamelaarsvereniging St. Martinus houdt iedere maand een ruilbeurs waar verzamelaars van de meest uiteenlopende objecten kunnen ruilen en hun verzameling kunnen aanvullen. Geregeld zijn er ook Internationale Ruilbeurzen, waarvoor verzamelaars van heinde en verre naar Weert komen. Komende zondag, 6 oktober, is er weer een dergelijke ruilbeurs. Die wordt gehouden in zaal de Roadekelder aan de Beekstraat in Weert en duurt van half tien 's morgens tot vijf uur 's middags. De ruilbeurs is niet alleen toegankelijk voor verzamelaars, maar ook voor het publiek.

De organisatoren maken de Internationale Ruilbeurzen voor het publiek extra aantrekkelijk door verzamelaars van bijzondere objecten uit te nodigen tijdens de ruilbeurs te exposeren.

Offerplaatsen

Komende zondag is een unieke expositie te bezichtigen van flessen die verzameld zijn door Weertenaar Wiel Nouwen. Hij is één van de bijna honderd leden van verzamelaarsvereniging De Oude Flesch. In Nederland zijn weinig flessenverzamelaars. Dit in tegenstelling tot Engeland en de Verenigde Staten. Daar zijn meer verzamelaars van flessen dan van bijvoorbeeld postzegels en sigarenbandjes. Wiel Nouwen begon met het verzamelen van flessen toen hij begin jaren zeventig als beroepsmilitair gedetacheerd was in Suriname. 'Mijn eigenlijke hobby, archeologie, kon ik daar niet beoefenen omdat het gebied ontoegankelijk was. Wat wel toegankelijk was, waren de offerplaatsen op de oude plantages. Daar werden vroeger onder meer plengoffers gebracht. De flessen die daarvoor werden gebruikt, bleven bij die offerplaatsen liggen. Ik begon die flessen op te graven en te verzamelen.'

Vulnisbellen

De interesse was gewekt en toen Wiel Nouwen weer terug was in Nederland ging hij zich verdiepen in alles wat met flessen te maken had. Hij schafte zich de nodige literatuur aan ('Alles in het Engels want in het Nederlands is niets gepubliceerd') en werd lid van de Oude Flesch. Die verzamelaarsvereniging beleeft bijeenkomsten, bezoekt musea en gaat geregeld op expedities. 'Naar vulnisbellen. Daar kun je vaak prachtige exemplaren vinden', aldus Wiel Nouwen. Met de vereniging gaat hij

meestal mee naar vulnisbellen in Oost-Nederland. In België heeft hij een 'privé-belt'. Dat is een belt die in gebruik is geweest van ongeveer 1870 tot 1930. 'Bellen van na die periode zijn voor mij niet interessant. Tot 1920 worden de flessen vol-ma-chinaal gemaakt. Voor 1920 heeft iedere fles een eigen kenmerk; na 1920 niet meer.'

In het bloed

Wiel Nouwen heeft een brede verzameling. 'Ik verzamel alles. Er zijn er ook die zich op een speciaal soort fles toeleggen. Ik heb nu een verzameling van zo'n 120 soorten. Op de expositie laat ik een 75-tal flessen zien, verspreid over verschillende gebruikgebieden: wijnflessen, jeneverflessen, inktflessen, medicijnflessen en flessen voor huishoudelijk gebruik.' Tijdens de expositie zal Wiel Nouwen belangstellenden met liefde over zijn bijzondere hobby vertellen.

Verzamelen zit hem overigens in het bloed. Hij verzamelt ook postzegels, bijzondere haarkrammen uit Suriname, pijlpunten en vogels. Zijn vrouw vindt het allemaal prima. 'Zolang hij maar geen vrouwen gaat verzamelen.'

HET KANTON WEERT NO. 40
Woensdag 2 oktober 1985

Op de foto ziet u Wiel Nouwen met in zijn handen een inmaakfles van rond 1880. De fles is gevonden in de kelder van een huis op de Oelmarkt in Weert, waar vroeger bakker Schers woonde. De fles is nog verzegeld.

